WASHINGTON D C

1893 — 1973 80 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 144. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 8-го ЛИПНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, AUGUST 8, 1973 No. 144. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН підтвердив, що бомбардування ворожих позицій в Камбоджі буде припинене 15-го серпня ц. р., але заявив, що це припинення може мати небезпечні наслідки для союзників Америки в Азії. В листі до провідників Конгресу президент Ніксон написав, що ці союзники, Тайленд та інші, які надіялися на допомогу ЗСА в боротьбі з комуністичними агресорами, втратять надію на цю допомогу та довір'я до Америки. Конгрес змусив президента Ніксона піти на компроміс у справі бомбардування і дати обіцянку, що це бомбардування буде припинене 15-го серпня.

ВІДСОТОК БЕЗРОБІТНИХ В АМЕРИЦІ впав до найнижчого рівня за останніх три роки. Департамент Праці заявив, що в липні ц. р. тільки 4.7 відсотка всієї робочої сили було без праці. Останній раз відсоток безробітних був на такому низькому рівні в квітні 1970-го року.

ОБИДВІ ПАЛАТИ КОНҐРЕСУ ПРОГОЛОСУВАЛИ підвищити мінімальну платню з 1.60 доляра на годину до 2.20 доляра на годину. Голосування над цим законопроєктом відбулося після узгіднення деяких різниць конференцією обох палат Конґресу. Конґрес плянує передати законопроєкт президентові Ніксонові аж після літньої перерви, тобто 25-го серпня. Деякі республіканські сенатори твердять, що Президент вжиє своє право „вето", бо вважає, що така підвишка в платнях, яка мала б ввійти в силу 1-го липня 1974-го року, може мати інфляційні наслідки.

КОЛИШНІЙ ДИКТАТОР АРҐЕНТИНИ ХУАН ПЕРОН заявив, що він мусить порадитися своїх лікарів перед тим, заки офіційно проголосить свою кандидатуру на пост президента. Вибори мають відбутися 23-го вересня ц. р. Хуан Перон має 77 років і останнім часом часто хворів.

В ЧІЛЕ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ СТРАЙК, яких охопив майже всі засоби транспортації. Страйк розпочався майже два тижні тому, коли власники вантажних автомашин оголосили, що відмовляються перевозити будь-які продукти, як протест проти соціялістичної політики уряду марксистського президента Сальвадора Альєнде. До страйкуючих власників вантажних авт згодом приєдналися таксівкарі та автобусні робітники. В суботу, 4-го серпня, цілий кабінет президента Альєнде зголосив свою резиґнацію через цей страйк, але Альєнде цієї резиґнації не прийняв. Новий страйк і резиґнація кабінету є дальшими виявами політичної кризи в цій південноамериканській країні.

КОМАНДУВАННЯ ВІЙСЬК КАМБОДЖІ випрацювало плян відступу на безпечніші позиції, після того, як летунські збройні сили ЗСА припинять бомбардування комуністичних відділів і шляхів їх наступу й постачання. Американське бомбардування мало б припинити — згідно з переданою до Найвищого Суду заявою державного секретаря — бомбардування комуністичних позицій з днем 15 серпня ц. р. Передав цю заяву Роджерс у зв'язку намаганням судді Даглеса провести в Найвищому Суді постанову про негайне припинення бомбардування Камбоджі американським летунством.

БІЛЬШІСТЬ ДЕРЖАВ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ, за винятком однієї Франції, висловилася за прийняттям запропонованої спеціяльним дорадником през. Ніксона Генрі Кіссінджером нової „Декларації Атлантійських принципів", що мала б замінити й поширити дотеперішню „Атлантійську Хартію". Водночас із цим всі европейські держави, включно із Францією, заявилися проти виведення чи й хочби редукції американських військ в Европі і Франція навіть відмовилася брати участь у будь-яких переговорах Заходу із Совєтським Союзом на тему зменшення збройних сил Европи.

ГЕНРІ КІССІНДЖЕР, дорадник през. Ніксона, відбув у Ню Йорку в неділю 5 серпня окрему приватну зустріч з прем'єром Сінґапуру Лі Куаном Євом, який переїздив через Ню Йорк до Оттави, щоб взяти участь в конференції держав Британського Коммонвелту. Темою розмови Кіссінджера з Лі Куаном була ситуація в Південно-східній Азії.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗДОБУТКИ ОБЛАСТЕЙ УНС

	Кількість Відділів	Здобуто за півріччя	Здобуто в липні		Кількість Відділів	Здобуто за півріччя	Здобуто в липні
Організатор: С. ГАВРИШ				*Організатор: М. СНІГУРОВИЧ*			
Округи:				*Округи:*			
Філядельфія	37	213	32	Бостон	5	31	2
Нюарк	22	70	16	Ню Гейвен	19	99	12
Перт Амбой	12	52	8	Вунсакет	7	8	2
Аллентавн	12	60	9				
Балтимор	9	59	2	*Разом*	*31*	*138*	*16*
Пассейк	7	25	2				
Джерзі Сіті	11	51	6	*Організатор:*			
Шамокін	21	53	11	*В. ДІДЮК*			
Вилкс Бері	9	13	—	*Округи*			
Скрентон	9	17	1	(Схід Канади):			
				Торонто	25	119	15
Разом	*149*	*613*	*87*	Монтреаль	9	43	13
Організатор:				Ніяґара	9	76	3
Є. Репета							
Округи:				*Разом*	*43*	*238*	*31*
Чикаго	34	166	32				
Клівленд	20	155	22	Захід Канади	22	15	24
Янгставн	9	17	2				
Детройт	20	107	22	*БЕЗ ОБЛАСНИХ*			
				ОРГАНІЗАТОРІВ			
Разом	*83*	*445*	*78*	*Округи:*			
				Міннеаполіс	7	17	1
Організатор:				Піттсбурґ	19	64	7
В. ОРІХОВСЬКИЙ				Центральна	6	9	1
Округи:				Ст. Луіс	7	8	—
Боффало	10	31	4				
Ню Йорк	35	135	30	*Разом*	*39*	*98*	*9*
Рочестер	9	65	8				
Сирак.-Ютика	13	58	11	Необ'єднані			
Трой	7	75	19	Відділи	21	26	7
Разом	*74*	*364*	*72*	*Заг. сума*	*462*	*1,937*	*324*

Л. Патрик Ґрей зізнавав перед сенатською Вотерґейтською комісією

Вашинґтон. — У понеділок, 6-го серпня, під час другого дня свідчення перед сенатською комісією, яка розглядає Вотерґейтську аферу, колишній діючий директор Еф-Бі-Ай Л. Патрик Ґрей повторив своє твердження з попередньої п'ятниці, що три тижні після влому до головної кватири Демократичного Крайового Комітету він, тобто Ґрей, попередив президента Ніксона про спроби деяких членів персоналу Білого Дому перешкодити в розсліджуванні цієї справи. Ґрей твердив, що 6-го липня 1972 року, під час телефонічної розмови, він сказав президентові Ніксонові, що деякі президентські дорадники стараються вживати Еф-Бі-Ай та Сі-Ай-Ей для затаювання деяких аспектів Вотерґейтської афери. Але Президент, твердив Ґрей, не поставив тоді ніяких питань, що Ґрея дуже здивувало. Натомість, президент Ніксон тільки доручив, щоб Ґрей переводив точне розслідження Вотерґейтської афери.

У своїм свідченні перед сенатською комісією Патрик Ґрей також твердив, що президент Ніксон не дав йому жадних інструкцій про те, що починаючи від 21-го березня ц.р. Президент перебрав в свої руки контролю над розсліджуванням Вотерґейтської афери. У кількох публічних виступах президент Ніксон говорив, що після того, як у березні ц.р. він довідався про спроби деяких дорадників затаювати Вотерґейтську справу, то перебрав у свої руки контролю над розсліджуванням цілої афери. Але Ґрей поставив це твердження Президета під сумнів, бо Еф-Бі-Ай, яке тоді переводило слідство в справі Вотерґейту, повинно було бути повідомлене про зміни плянів.

Ґрей також признався, що він спалив деякі документи Е. Говарда Ганта, який був одним з вломників до Демократичної квартири, але заявив, що зробив це з наказу Джона Діна та Джона Ерліхмана. У своїм свідченні перед сенатською комісією Ерліхман заперечив, що він давав такий наказ.

Округа Янґставн включилась в передконвенційну кампанію УНС

Янґставн, Огайо (Н.Н.). — Дні 28 і 29 липня були справжніми днями УНСоюзу у цій окрузі. 28 липня, о год. 7:30 веч. в Домі УНС відбулися організаційні збори Округи, на яких у подробицях обговорено нову передконвенційну організаційну кампанію, яку УНС розпочав 1 липня ц.р. На нарадах були представники Відділів: 247 Клембелл, 218 Шерон, 230, 274 і 348 — Янґставн. Збори відкрила і ними проводила голова Округи пані Естеля Волошин. В часі зборів перевірено вислід піврічної організаційної праці, як теж пороблено заходи для переведення нової передконвенційної кампанії. Представником Екзекутиви УНС на нарадах був заст. головного предсідника проф. Іван Телюк, який у своїй доповіді підкреслив основні різниці між комерційними забезпеченевими підприємствами та братськими установами, вказуючи на вищість братських союзів. Проф. Телюк зокрема підкреслив важливу ролю УНСоюзу в нашій українській спільноті в Америці та поінформував про організаційні заходи УНСоюзу і загальне громадське життя. Після доповіді відбулася дискусія, під час якої порушено такі справи: позички для українських студентів, допомога для старших членів, повернення адміністраційних коштів Відділам і т.п. В дискусії брали участь: Гелен Сендяк, М. Макар, Петро Ліщак, Й. Темник, І. Ліщак, М. Мартинишин, В. Прокорук, Є. Волошин й інші. На запити відповідали проф. І. Телюк і пані Є. Волошин, голова Округи.

Другого дня, в неділю 29 липня о 3-ій год. по полудні на церковній площі відбувся пікнік, влаштований спільно союзовим і церковним комітетами. Головним промовцем був проф. Ів. Телюк, який згадав, що пікніки є традицією американської спільноти, де колись, після цілотижневої праці, люди сходилися разом, щоб Богу помолитися та спільно в товариський спосіб поговорити про свої проблеми. Сьогодні, відбуваючи знову такий пікнік, ми також повинні згадати наші проблеми: переслідування наших братів в Україні, недалекий Другий Світовий Конґрес Вільних Українців, як також наше громадське життя, влючно із союзовим.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ПОМЕР Д-Р МИКОЛА РИБАК

Філядельфія. — Минулої суботи, 4-го серпня, тут помер на 83-му році життя відомир і заслужений наш громадянин, колишній довголітній адвокат в Перемишлі, св. п. д-р Микола Рибак. Похорон відбувся у вівторок, 7-го серпня.

Два астронавти відбули рекордову „екскурсію у космосі"

Гюстон, Тексас. — Два астронавти з другої залоги космічної лябораторії „Скайлеб" в понеділок, 6-го серпня, відбули рекордову „екскурсію у космосі", яка тривала 6 годин і 31 хвилину. Астронавти Джек Лаузма та Овен Гарріот побили попередній рекорд, встановлений астронавтами першої залоги „Скайлеб-у", які „ходили в космосі" 3 години і 23 хвилини. Під час свого рекордового „проходу", астронавти Лаузма та Гарріот виконали ряд направ ушкодженого „Скайлеб-у". Наприклад, вони накрили цю космічну лябораторію новим „покривалом", яке охоронятиме „Скайлеб" від перегрівання сонячним промінням. Нове „покривало" має форму величезного вітрила та розгорнене над старим „покривалом", яке було інстальоване першою залогою „Скайлеб-у". Крім того, астронавти заклали нові фільми до телескопічних фотоапаратів і старалися знайти причини, чому деякі інструменти і системи „Скайлеб-у" та повітряного корабля „Аполло" не функціонують нормально.

Друга залога „Скайлеб-у" була запущена в космос 28-го липня ц.р. Але в скорому часі виявилися деякі проблеми. Наприклад, астронавти не могли кілька днів привикнути до стану невагомости, який існує на „Скайлеб-і", і тому їх нудило. Також виявилося, що дві з чотирьох ракет на кораблі „Аполло", які потрібні для маневрування, не працюють нормально. Загрожувала небезпека, що місія другої залоги, яка має тривати 59 днів, буде закінчена скоріше ніж запляновано, та що астронавти будуть змушені відразу повернутися на Землю. Але показалося, що ситуація не така небезпечна, як спочатку здавалося. За найновішими інформаціями, друга залога „Скайлеб-у" перебуде в космосі запланованих 59 днів.

В Еспанії помер колишній диктатор Куби Фульхенсіо Батіста

Марбелля, Еспанія. — В понеділок 6 серпня помер несподівано в ресортовій колонії Ґвадальміна, поблизу Марбеллі, колишній диктатор Куби Фульхенсіо Батіста. Мав Батіста 72 роки і смерть його була спричинена серцевою атакою. Покійний правив Кубою, як диктатор, протягом 18 років і в 1959 році був скинутий із свого становища й емігрував за кордон. Похорон Батісти мав відбутися у вівторок 7 серпня у Мадриді. Фульхенсіо Батіста, народжений 1901 року в родині сільскогосподарського робітника, був військовиком за професією.

Округи УНС Ню Джерзі стейту готовляться до традиційного „Союзового Дня"

Координатор Союзових імпрез головний радний Степан Гавриш інформує, що в четвер, 26 липня, в УНДомі в Ірвінґтоні відбулись наради чотирьох Округ стейту Ню Джерзі, в яких взяли участь голови Округ та члени Управ і Контрольних Комісій. Нарадами проводив голова місцевої Округи Юліян Баранюк, обов'язки секретаря сповняв Мирослав Демчук, а про актуальні справи інформував Степан Гавриш. В першу чергу заторкнено організаційну ділянку, а головно нову систему винагороди для секретарів і організаторів, яку введено від першого липня б. р. Опісля широко обговорено справу координаційної співпраці Союзових Округ Ню Джерзі та плян спільного „Союзового Свята". Приявні висловились за тим, щоб продовжувати започатковану вже традицію спільних свят. У зв'язку з цим одноголосно ухвалено відбути „ДЕНЬ УНС СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ" в неділю, 9 вересня, на площі Українського Села в Бавнд Бруку. Для переведення ухвали в життя, присутні з-поміж себе обрали комітет, до якого ввійшли: Людвіґ Мигаль — голова, інж. Омелян Граб — секретар, Юліян Баранюк — касир, інж. Мирон Сірий — імпрезовий референт, Іван Хомко — господарчий референт. Члени Комітету: пані Дарія Оріховська, Стефанія Стеців, Галина Гаврилюк, Софія Лонишин, Варвара Тижбір та Іван Іваник, Мирослав Демчук, Ярослав Леськів, Володимир Боярський, Мих. Отрок, Мих. Захарко, Й. Ярема, Ів. Головко, Петро Головачук, Василь Марущак, Іван Блиха, Михайло Жук, Стефан Остpовський і Михайло Шкодин. Обраний Комітет намітив багату мистецьку і розвагову програму з надією, що українське громадянство та члени УНС численно візьмуть участь у згаданому святі.

НА ОСЕЛІ СУМА В ЕЛЛЕНВІЛЛІ ВІДБУЛАСЯ БАГАТОЛЮДНА ЗУСТРІЧ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ

Елленвілл, Н. Й. З кінцем попереднього тижня, в суботу і неділю 28 і 29-го липня, тут на оселі Спілки Української Молоді Америки, що є в безпосередньому віддаленні від Союзівки, відбулася багатолюдна, вже 24-та з черги Зустріч українців Америки і Канади, яку щорічно влаштовують Організації Українського Визвольного Фронту та яка в цьому році була присвячена 30-літтю створення і праці Антибольшевицького Бльоку Народів. В зустрічі взяло участь понад 5,000 осіб.

Формальна програма Зустрічі відбулася в неділю, 29-го липня і була попереджена концертом та політичним панелем в суботу, 28-го липня. В панелі, темою якого була праця і значення АБН, взяли участь видатні діячі АБН проф. Дж. Боташані, д-р А. Апп, Юрій Волошин та д-р В. Плесхачевський. Модератором був д-р Іван Дочефф. Опісля у вечірніх годинах відбувся концерт, в програмі якого виступали сумівська оркестра „Батурин" з Торонта під диригентурою Василя Кардаша, жіночий октет „Шелест Ясенів" з Бінґгемптону під проводом Галини Курило, чоловічий вокальний квартет „Каравана", група танцюристів Осередку СУМА в Ню Йорку „Верховинці" під проводом Олега Ґензи та декляматор маестро Євген Курило. Опісля відбулася забава з танцями.

Недільну програму Зустрічі попередили Богослужби, яку в католицькому обряді відправив о. д-р Володимир Ґавліч, ігумен ЧСВВ і парох церкви св. Юра в Ню Йорку, а в православному о. Володимир Базилевський з Юніондейл, Н.Й. Після Богослужень були відправлені Панахиди за тих, що життя своє віддали в боротьбі за волю України. Після полудня почалася програма Зустрічі, яку започаткував коротким привітанням секретар Головної Управи ООЧСУ мґр Володимир Левенець, вітаючи чисельно зібраних учасників і гостей та представляючи 27 осіб Почесної Президії, між якими були: гостя з Европи і редактор видань АБН мґр Слава Стецько, чоловий репрезентант Організацій Українського Визвольного Фронту в ЗСА д-р Степан Галамай, репрезентант Організацій УВФ Канади Теодосій Буйняк, гол. предсідник УНС і екзекутивний віцепрезидент УККА Йосип Лисогір, екзекутивний директор УККА мґр Іван Базарко, голова Головної Управи СУМА мґр Євген Гановський, голова Крайової Управи ТУСМ Олесь Черінь, а з чужих гостей були: президент Американських Приятелів АБН д-р Іван Дочефф, кандидат на посадника Сиракюз Джон О'Конор, стейтовий сенатор Ню Йорку Таркі Ломбарді та інші. Прочитано багато привітань, між ними телеграму від президента АБН Ярослава Стецька. Головну промову під час цієї урочистої програми Зустрічі виголосила мґр Слава Стецько, взявши за мотто своїх завваг твердження Валентина Мороза, що коли б він залишився ще тільки одним-одиноким українцем у світі, то й тоді він не припинив би боротьби за волю і незалежність України. Власне ця воля і незалежність для всіх поневолених була причиною та залишається головною метою АБН, який має за своє гасло: „Воля народам! Воля людині!"

В концертовій частині програми виступали: дівочий хор СУМА з Ню Йорку „Жайворонки" під диригентурою інж. Романа Степаняка, згаданий вже ансамбль танцюристів „Верховинці", оперовий співак Лев Рейнарович при акомпаніяменті Арети Коваль, окрестра „Батурин" і октет „Шелест Ясенів" та маестро Євген Курило, Аня Дидик, Аскольд Лозинський і Володимир Курило в мельо-декламації. Урочисту програму закінчено співом українського гимну.

Владики УПЦеркви в ЗСА відвідали европейські країни

Париж (НН). — Після Надзвичайного Собору УАП-Церкви і урочистої Соборної Архиєрейської Служби Божої в неділю 1-го липня в Парижі, що її очолили Владики Мстислав, Марко, Орест і Констянтин і яким сослужило 23 священики, Єпископи УПЦеркви з ЗСА відвідали ще й інші країни Европи: Митрополит Мстислав Західню Німеччину, Архиєпископ Марко — Англію, Єпископ Констянтин — Грецію і св. Гору Атос.

При нагоді побуту в Німеччині, Владика Мстислав помолився 14 липня над свіжою могилою добродійки Української Православної Церкви бл.п. проф. Наталії Полонської-Василенко, яка померла 18 червня і похована на цвинтарі притулку для старших віком людей в Дорнштадті, а в неділю 15 липня, в сослуженні о. протопресвітера А. Дублянського, відправив св. Літургію в Чеснохресній церкві в Новому Ульмі. Владика Марко відправив Архиєрейську Сл. Божу в неділю 8 липня в Лондоні.

Єпископ Констянтин відвідав у товаристві о. протопресвітера Ф. Білецького з Чикаґо, Грецію і св. Гору Атос (Афон), де був гостем Ігумена монастиря св. Пантелеймона, нечисленна тепер братія якого складається в більшості з свідомих українців. Гостей з ЗСА монастирська братія обдарувала гостиною, а під час спеціяльного Молебня молилася за Владик Митрополита Мстислава і Єпископа Констянтина та духовенство і вірних УПЦеркви в діяспорі. В дорозі до Греції, з доручення Владики Митрополита, Єпископ Констянтин затримався в Римі і зложив там візиту Верховному Архиєпископові Української Католицької Церкви Блаженнішому Йосифові Сліпому і при цій нагоді згадав про ненормальність у міжцерковних взаєминах у ЗСА, основною причиною чому являється легковаження прийнятих у ієрархічній Церкві Христовій засад у міжєпископських взаєминах.

НА СОЮЗІВЦІ ЗАКІНЧЕНО ДИТЯЧІ ТАБОРИ, ЗАПОЧАТКОВАНО УКРАЇНОЗНАВЧІ КУРСИ

Союзівка, Керґонксон. — Минулої суботи, 4-го серпня, на цій оселі Українського Народного Союзу закінчено цьогорічні дитячі табори, а в понеділок, 6-го серпня, вже започатковано щорічний курс українознавства для студентів.

Дитячий табір для хлопців у віці від 7 до 12 років, який зачався 21-го липня після закінчення табору для дівчат, відбувся, як і для дівчат, під гаслом „Мандрівка по Україні" з відповідною програмою. Цю таборову „Мандрівку по Україні" відбуло 20 хлопців, займаючись не тільки звичайним таборуванням із відпочинком та забавами і розвагами, але і знайомлючись при цьому країною, культурою і традиціями походження їхніх батьків і набутими знаннями та вмілостями вони похвалились під час концерту на закінчення табору, що його, як і в минулому році, вела пані Євгенія Цікало при допомозі семи сестричок і братчиків. Екзекутивний Комітет УНСоюзу репрезентувала на цій церемонії головна касирка пані Уляна Дячук.

23 студенти на курсах

Цьогорічний курс українознавства започатковано формально в понеділок, 6-го серпня, з участю 23 студентів у віці від 14 до 20 років. Половина з них не знає, або знає дуже слабо українську мову і вони становитимуть клясу початківців. Як і в минулих роках, в програмі курсу є навчання української мови, культури й історії та історії поселення, розвитку і стану українців в Новому Світі. Курси ведуть у цьому році проф. д-р Василь Стецюк, який навчає історії і культури, та докторантка Гарвардського університету Галина Дуда, яка вчить історії українського поселення в Новому Світі. Проф. Іван Близнак навчає мови й географії, а докторантка Альбертського університету в українській літературі Христина Привада-Демиденко навчає літератури і культури.

Учасники цьогорічного хлоп'ячого дитячого табору на Союзівці зі своїми виховниками й опікунами.

ТАБІР РОЗВІДУВАЧОК НА ВОВЧІЙ ТРОПІ

Іст Четгем, Н.Й. (Ксеня Одежинська). — 21 липня ц.р. тут на „Вовчій Тропі" почався тритижневий спеціялізаційний пластовий Табір Розвідувачок. Організаторами табору є „Перші Стежі", командanткою ст. пл. Люба Мазяр із цього ж пластового куреня. Цього року, як і попередніх двох років, кількість учасниць табору була обмежена до 22 юначок. Головною метою табору було самовиховання серед природи й удосконалення у практичнім пластуванні. Тридцятиліття створення 1-ої Дивізії УНА табір відзначив у суботу 28 липня ватрою, в якій брав участь ансамбль бандуристів, створений при станиці дивізійників у Нюарку. Юначки, що їх батьки чи діди були вояками Дивізії, одержали дивізійну відзнаку і лист із привітом для батька чи діда комбатанта.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303

Кошт народоправства

Уже кілька тижнів спеціяльна сенатська комісія досліджує ославлену в лихому розумінні т. зв. Вотерґейтську аферу, себто влім та інсталяцію підслухових апаратів у головній квартирі Демократичної партії у Вашинґтоні під час минулорічної передвиборчої кампанії, чи радше зв'язок президента Ніксона не так із самою аферою, як з намаганням затаїти її від американського народу. Сенатські переслухування в цій справі передається цілими годинами щоденно на телевізії і звідомлення з них заповнюють перші сторінки американської преси. Поза Америкою ця афера не привертає до себе особливої уваги і в самій Америці вона вже багатьом набридла, а проте вона має поважний вплив на все, що діється, від міжнародної політики і біржі починаючи, а на приватних розмовах та суперечках кінчаючи. Мимоволі насувається питання: навіщо цю справу роздувати до „скандалу століття", якщо вона є в кожному відношенні тільки скандалом і приносить тільки шкоду, без будь - якої користи?

Ця роздута Вотерґейтська афера вже завдала великої шкоди не тільки американському престижеві в світі, але й багатьом навіть щоденним проявам американського суспільного життя. Однак, було б великою помилкою вважати, що вона не приносить жадної користи. Правда, суддя Найвищого Суду Геррі А. Блекмун минулої неділі на Конвенції Американської Авдокатської Асоціяції у Вашинґтоні твердив, що ця афера „викликає побоювання великої шкоди для демократичного процесу, яким ми всі так пишались і в який твердо віримо, проголошуючи його для світу", але мається враження, що власне цій системі вона не тільки не шкодить, а, навпаки, потверджує її правильність і життєздатність. Поперше, ця народоправна система встановила і визнає засаду, що „нарід має право знати", отже повинен знати не тільки добрі діла своїх провідників ,але і їх помилки та беззаконня. Подруге, власне ця засада та постійна контроля і вгляд народу в діла його провідників є найкращою ґарантією, що помилки і беззаконня не проходитимуть безкарно, і це буде перестородою для всіх у майбутньому. Кошт народоправства великий, але немає ціни для того, щоб за словами Лінкольна — „влада народу, через нарід і для народу не щезла з лиця землі".

Фіктивна дружба

Видавані українською мовою в Українській ССР режимні газети рясніли наприкінці липня цього року широкими повідомленнями про проведені в Києві 26 липня урочистості з приводу . . . „нагородження Української Радянської Соціялістичної Республіки . . . орденом Дружби Народів", що мало б бути „свідченням. . . великих заслуг в утворенні і зміцненні Союзу РСР", „високою оцінкою . . . вкладу в економічний, соціяльно - політичний і культурний розвиток Країни Рад". З цієї нагоди до Києва прибув сам генсекретар Брежнєв із Москви, який і „вручав" цей орден і брав участь в спільному засіданні ЦК КПУ та Верховного Совєту УССР і потім в окремому зібранні „партійно - господарського активу УССР".

Ніякого спеціяльного реального значення цей орден „Дружби Народів" не має. Таким орденом відзначено воднораз не тільки Українську ССР, але й усі інші не тільки союзні й автономні республіки, а навіть усі автономні області та національні округи Совєтського Союзу.

Про те, яке насправді становище, яку ролю відіграє нібито незалежна й суверенна Українська ССР в складі СССР, показали події, що сталися зараз же після згаданих урочистостей.

Закінчивши свої виступи в Києві, генеральний секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв, зараз же таки другого дня, 27 липня відлетів до Криму, нібито на відпочинок. На Бориспільському летовищі проводили Брежнєва члени ЦК КПУ, Верховного Совєту й уряду УССР на чолі з В. Щербицьким, І. Грушецьким і А. Ляшком. Як потім виявилося, полетів Брежнєв до Криму не „на відпочинок", а для відбуття нарад з керівниками „братніх" комуністичних і робітничих партій сателітних країн. Проте, ніхто із керівництва КПУ й уряду УССР не удостоївся чести супроводити Брежнєва, не кажучи вже про те, щоб взяти участь в тих нарадах, чи, як їх називає совєтська преса, „дружній зустрічі". А за всіма традиціями і дипломатичними правилами представники партії й уряду цієї „незалежної і суверенної" мали б бути якщо не господарями, то хоч учасниками такої зустрічі. Так же бувало донедавна, коли в таких зустрічах брав участь перший секретар ЦК КПУ Петро Шелест, скинутий тепер так неславно із свого посту. Тепер же, у „дружніх" нарадах керівників компартій і державних рад Болгарії, Угорщини, Східньої Німеччини, Монголії, Польщі, Румунії, СССР і Чехо - Словаччини, — керівників компартій Української й Білоруської ССР, складових держав СССР, алеж і членів Об'єднаних Націй, не було. Україна взагалі не була репрезентована, хоч і йшла мова під час нарад про справи, що в них Українська ССР безпосередньо заінтересована.

Так далеко кремлівська „дружба" вже не сягає. Для українців у Совєтському Союзі місце в передсінку. А щоб українські комуністи не ремствували, то Українську ССР „нагороджують" бляшаним орденом фіктивної „дружби".

Радіо „Свобода" і „Вільна Европа" мали б бути зліквідовані в наслідок домовлення між Брандтом і Брежнєвим

Мюнхен. — Український тижневик „Християнський Голос" подав у числі з 24-го червня ц.р. таку вістку, сиґновану літерами З.П.:

„Звичайно добре поінформований західньонімецький тижневик „Квік", ч. 24, з дня 7 червня 1974, приніс з боннських джерел вістку, що канцлер ФНР Віллі Брандт і керівник компартії СССР Леонід Брежнєв домовилися під час перебування останнього в Бонні (18-22 травня 1973) про поступову ліквідацію невигідних Кремлеві вільних радіостанцій в ФРН, зокрема в Мюнхені. Припинення обох мюнхенських радіостанцій, „Радіо Свобода" і „Радіо Вільна Европа", мало б наступити поступово протягом найближчих двох років. Вістка про таке домовлення Брандта-Брежнєва має всі ознаки правдоподібности. Проте, дещо до сказання ще матиме опозиція того роду тоталітарних замірів, однако в Західній Німеччині, як і в Америці."

ФРАНЦІЯ ШУКАЄ СВОГО МІСЦЯ

Париж. — Після приязних розмов Ніксона з Брежнєвим у ЗСА в провідних колах Франції настало занепокоєння. Таке почуття мають люди, коли їм здасться, що можуть спізнитися на поїзд або на літак. Керманичі П'ятої Республіки, заснованої 1958 р. з почину генерала де Ґолля, під кличем відновлення давньої „величі і слави" Франції, бачать, що уряди двох атомових великодержав — ЗСА та СССР — радяться між собою про світові проблеми і не питаються згоди чи поради Парижу. Тільки після переговорів Ніксона з Брежнєвим відбулася зустріч американського Президента з президентом французьким в Ісляндії і Брежнєв, на переліті з Вашинґтону до Москви, провідав Помпіду в Замку Рамбує біля Парижу.

Ці факти викликали у наслідників де Ґолля немале оґірчення і острах: мовляв, Ніксон і Брежнєв на таємних нарадах вирішують світові проблеми і долю французів „за нас і без нас". Здається, що в цих докорах на адресу Вашинґтону є більше політичної реторики, ніж щирого переконання. Але, щоб задовольнити національну амбіцію, деколи політична реторика „не вадить".

Щоб показати свою вагу в міжнародній політиці, уряд Французької Республіки розвиває активність в Східній Европі: представники Парижу відбули переговори з комуністичними урядами Угорщини, Болгарії, міністер господарства й фінансів Жіскар д'Естень підписав економічні договори з урядом СССР, а права рука президента Помпіду — міністер закордонних справ Жобер — мав широкі дискусії про міжнародну політику з Андреєм Громиком у Москві та з „босом" совєтської компартії.

Жобер вернувся з Москви і з Ореанди „заспокоєний". Щоденник „Фіґаро" з 20 липня ц. р. пише, мовляв, Брежнєв старанно зазначив у розмові з Жобером, котра тривала три години з половиною, що „Франції нічого боятися з приводу зближення між ЗСА та СССР ні в обсягу господарському, ані в воєнному".

Ласкаво прийняли в Москві і голову парляменту Франції Едґара Фора. Вернувшися в Париж, цей „ґолліст" задоволено зазначив, що в Москві високо цінять „упривілейовану згоду" з Францією. Мовляв, провідники московської політики пам'ятають, що де Ґолль і Помпіду „були перші, які відкрили шлях до вільнішого, щирішого порозуміння" між західніми країнами та Східнім Бльоком. Московські сурозмовники Е. Фора підкреслили, що шлях Москві для величезних торговельних та індустріяльних операцій з Америкою проклали французькі діячі... („Ле Монд", 30. 7. 1973).

Кажуть, що віддавна слова дипломатів є на те, щоб ховати від противників їхні власні наміри. Поза радісвим тоном з приводу дружнього прийняття для Жобера в Москві й в Ореанді („А я в попа обідала"...) немало чути в пресі Франції перестороґ проти захоплення так званою „упривілейованою згодою" з СССР. Бо що з того? „Ле Фіґаро" зазначає, що Москва вважає своє панування над с а т е літами („народними д е м ократіями") в Европі за річ недоторкальну. Отже, „нормалізація" між Сходом і Заходом в плянах Москви — це шлях до визнання її необмеженого панування в Східній і Центральній Европі. Москва хоче мати економічну допомогу держав Спільного Економічного Ринку, до якого належать дев'ять найбільш розвинених держав Західньої Европи. Проте, одночасно відкидає домагання вільних урядів світу, щоб у країнах, де панують комуністи, дозволений був вияв вільної думки в громадському житті. Це прямування Москви — використати для себе технічні й економічні здобутки вільного світу — нагадують „европеїзацію" Московщини за влади царя Петра І. Він задушив „вольності" козацької України кривавим терором, зробив Польщу сателітом Москви і одночасно зміцнив своє військо та воєнну індустрію і був завжди загрозою для своїх сусідів.

В Парижі знають про розбудову совєтського воєнного арсеналу і особливо морської фльоти та атомової зброї. Свого часу де Ґолль, щоб показати н е з а л ежність Франції в обороні країни від агресії, вирішив вивести Францію з НАТО і почав творити власну атомову зброю. Для того уряд Помпіду робить експерименти — вибухи водневих бомб у Тихому океані, не зважаючи на гострі протести збоку різних к р а ї н. Здавалося б, все гаразд: „ударна сила", перейменована н е д авно скромно на „силу перестороги" мала б своєю могутністю охоронити незалежність Франції від агресії зі Сходу, з Москви, з якою нібито є „упривілейована згода". Аж ось вилазить „шило з мішка": Франція не бере участи в конференціях для роззброєння, французький уряд ставиться неприхильно до переваги Америки в атомовій зброї і кличе французів сполягати на власні „атоми". Однак, коли в Парижі чують про пляни зменшити американські збройні сили в Европі, то всі політичні голови, від президента Помпіду і до лідерів опозиції (само собою, окрім комуністів) зовсім не хочуть залишитися віч-на-віч з Москвою, з якою нібито є для Парижу „упривілейована згода". Щоденник „Ле Фіґаро", що стоїть близько до уряду Помпіду, зазначає: „Щодо самого відпруження, то воно залежить в Европі від перебування тут американських сил. Всяке зменшення цих сил створило б порожнечу, яка поставила б під знак запитання існування самого відпруження".

Не треба ніякого дальшого пояснення: міжнародна політика кожної держави має головне завдання — зберегти свою незалежність і безпеку перед чужим насильством. І Франція (поза політичною реторикою) знає своє місце в світовій політиці.

Viator

АМЕРИКАНЦІ І СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЕННЯ

Відгуки на „Відкритий лист до Американського Народу" в „Ню Йорк Таймсі"

(УККА). Серед українського громадянства в Америці вже віддавна прийнялося загальне поняття, що пересічні американці якщо не ворожі, то принаймні цілком байдужі до справи визволення українського народу з-під московсько - комуністичного режиму та встановлення незалежної української держави. Такий стан триває, згідно з тим поняттям, довгі роки, хоч українська еміґрація в Америці діє вже біля дев'ятдесяти років, що існують тут українські церкви, центральні українські політичні й культурні організації, українські пресові органи, а перед тим існували українські центральні організації, як Об'єднання Українських Організацій, Федерація Українців Америки, Український Національний Комітет і т. д. Ми маємо крім того вже три ґенерації тут роджених американців українського роду, які увійшли вже у всі прошарки американського суспільства, працюють в стейтових та федеральних урядах і допомогли збудувати Америку такою сильною, якою вона є сьогодні.

Ми знаємо, що американський уряд та всі його виконні департаменти знають дуже докладно про українську справу так, як знає її добре американська преса, особливо визначні її органи у Ню Йорку, Вашинґтоні, Чикаґо хоч з різних моментів про це мовчать.

Одначе, ми не сміємо забувати, що українці в Америці, еміґранти недержавної нації, мали проти себе від самого початку свого поселення три великі европейські еміґрації, а саме: жидівську, російську і польську, які діяли, а деякі ще й тепер діють, проти визвольних змагань українського народу, і робили все, щоб справу України не допускати на форум американської чи світової публічної опінії, або її представляти та насвітлювати в найчорніших та найбільш неґативних барвах. Мало того, змагання українців до волі і державного життя під час Першої та Другої світових воєн були звернені проти царської Росії, большевицької Росії та відродженої Польщі, які були і є історично-традиційними „союзниками" Америки. Цього нам ніяк не вільно забувати.

Ламання стіни іґнорації та непоінформованости

На доказ того, що американська публічна опінія, цебто нарід, не є ворожо наставлена проти справи українського визволення, а, навпаки, виявляє до цієї справи велике зацікавлення і симпатії , наведемо ряд голосів.

Після появи в „Ню Йорк Таймсі" 17 червня 1973 року „Відкритого листа до Американського Народу", підписаного 66-ма українськими та американськими професорами різних університетів та коледжів і спонзорованого УККА, Головна Канцелярія УККА одержала понад сто листів і телефонічних запитів та мала численних відвідувачів. Майже 96% листів і запитів були наскрізь позитивні й прийшли від людей різного соціяльного стану — студентів, професорів, учителів, домашніх господинь, підприємців та професіоналів. Коли йдеться про національне походження людей, то 17% з них є українського роду, переважно жінки, які вийшли заміж за не-українців і тепер хочуть „віднайти" свою українську спадщину. Багато з них, цебто українців і не-українців, не тільки жадали додаткових інформацій про Україну, але й обіцяли фінансову піддержку.

Серед неґативних відгуків було два листи, автори яких обвинувачують українців в антисемітизмі, а в одному листі Дж. Томпсон з Каліфорнії домагається, щоб УККА „перепросив" Брежнєва та президента Ніксона за всі закиди, зроблені у „Відкритому листі" на адресу Москви.

Два конґресмени, а саме Едвард Кох з 14-го дистрикту Ню Йорку, та Даніел Дж. Флод з Пенсильвенії, внесли текст листа до „Конґресового Рекорду". Крім того, зміст листа був переданий в европейській пресі, а з одної голляндської газети переслало витинок Українське Євангельське Об'єднання Північної Америки, чотири інформативні бюра та інститути з Еспанії, Бельгії, Данії та Норвеґії зажадали всіх видань англійською мовою про Україну, а головне про сучасні події в Україні.

Із голосів американців

Еміль і Валентина Прозен, Валя-Синбад, Па.: „Прочитавши Вашого „Відкритого листа в „Н. И. Таймсі" з 17 червня 1973 р., ми бажаємо висловити Вам наше признання за Ваші дуже ефективні зусилля промовити до американського народу і сказати йому сумну правду. Прошу прийняти нашу пожертву в сумі 100.00 дол. для продовження Ваших зусиль у поширюванні відомостей про українську справу, до якої ми маємо великі симпатії. Прошу надсилати нам всі Ваші видання, які ми будемо перечитувати..."

пані Аделя Демко, Ню Йорк — телефон. Народжена в Канаді, українка - адвокат. Хоче знати більше про Україну і бути активною в українсько - американському житті. Бажає якнайбільше інформацій про все, що діється на Україні.

пані Джеймс (Ніна) Роббінс, Ню Йорк, Н. И. — телефон. Народжена в Америці, має дітей і хоче вчити їх про Україну. Просить англомовного матеріялу про Україну; обіцяла фінансову піддержку від своєї родини та її батьків.

п. Давид Гольдман, Ню Йорк, Н. И. — телефон. Жидівсько-американський журналіст. Ґратулює УККА за опублікування фактів про переслідування в Україні і запитує: „Чому жиди не співпрацюють з українцями проти совітів?"

Школа Безпеки та Вишкільний Центр, Американська Армія, Форт Девенс, Масс. — телефон. Прохають надіслати всі англомовні видання УККА, головне про теперішні події в Україні.

п. Роберт П. Лявень, Рівер Вайл, Н. Дж. — телефон. Батьки походять з України. Бажає мати каталог видань про Україну англійською мовою.

пані Дж. А. Захарчук, Фінікс, Арізона — Жадає додаткових інформацій п р о події в Україні.

п. Джон Дж. Ґалягер, Баля-Синбад, Па. Ірляндець з походження та близький приятель бл. п. Митрополита Іоана Теодоровича. Написав листа до президента Ніксона в обороні українців.

п. Гос Пошер, Прово, Юта.: „Я ніколи не вірив, що в наші часи відбуваються такі жорстокості, як Ви описали . . . Прошу надсилати мені дальші інформації про нищення української культури . . ."

п. Роберт М. Новицький, Фінікс, Арізона: „Я хотів би Вам допомогти будь-яким способом... Я особливо зацікавлений писаннями Івана Світличного . . ."

п. Мартін Т. Кінсей, Ню Гейвен, Конн. Студент, що співпрацює з „Амнесті Інтернешенел". Жадає всі англомовні видання УККА про переслідування в Україні.

п. Е. Костек, Ґрінбрук, Н. Дж., американець українського роду другої ґенерації. „Прочитавши Ваше звернення в „Ню Йорк Таймсі", я набрав нових надій... Прошу надсилати мені всі інформації про ці справи..."

п. Терри Драґован, Стілтон, Па. Студент гайскулу: „Прошу надсилати мені більше інформацій про те, в який спосіб я міг би допомогти діячам української культури. . ."

п. Р. А. Джонсон, Ралей, Норт Керолайна. Жадає інформацій про УККА та про його діяльність в користь України.

п. Тед М. Ґуґелик, Гаваї: „Недавно я повернувся з моєї першої поїздки в Україну. Я був страшно пригноблений тим, що там бачив . . . Тому я дуже зацікавлений діяльністю Вашої Організації. Я читав заяву в „Н. И. Таймсі", тому хочу бути в курсі справ про те, що роблять мої приятелі українці відносно положення України в СССР..." (Автор, як видно, працює в державній інституції).

п. Джон Пек, Принстон, Н. Дж. Студент Принстонського університету: „Я дуже зацікавлений Вашою працею та заходами допомогти українським письменникам та культурним діячам. Прошу надсилати мені всі Ваші інформації . . ."

п. В. В. Свейкс, Джерзі Сіті,

(Закінчення на стор- 3-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ДРУГИЙ СКВУ

Стаття д-ра В. Шандора „До Другого СКВУ: за державний стиль праці", надрукована в „Свободі" в числах 136 і 137 ц. р., дуже на часі і правдива. В нинішніх часах найкращою зброєю є створення атмосфери приятельства із світовими політиками, сказати їм, як світ буде виглядати і яка буде для нього користь, коли Україна стане самостійною державою.

Я і мій муж, які платимо щороку до УКК по 25 дол., а наші діти по 50 дол., цілком погоджуємось з думками і пропозиціями д-ра Шандора. Треба на СКВУ винести постанову, щоб створити спеціяльне бюро, призначити бюджет та заанґажувати людей, які розуміють, як повести справу.

Ми плянуємо поїхати на Конґрес СКВУ до Торонта на чотири дні і будемо ту справу заступати, щоб перевести її в життя.

Осип, Анастазія, Ярослав, Михайло Біловуси і Васкули

Воррен, Міш.

ПРО КОМПОЗИТОРА І АРАНЖЕРА

У „Свободі" з 21 липня в дописі „Відвідини Митрополита УАПЦеркви в Ірвінґтоні" м. і. написано: „Маширують добровольці", слова Р. Купчинського, аранж. Головацького, але не згадано, що не тільки слова, але й мелодію створив Роман Купчинський. Цю пісню співали УСС'и ще довго перед тим, як п. Головацький надумався її аранжувати. Звичайна чемність вимагає згадати ім'я і прізвище композитора.

Подібне сталося з піснею Р. Купчинського „Боже великий, Творче всесвіту" (її помилково співають „Боже великий, Творче всесильний", що ніяк не римується зі словом „завіту"), яку дир. С. Шах в споминах „Між Сяном і Дунайцем", часть І, стор. 229, признав, як створену проф. Богданом Вахнянином, навіть не згадуючи імени справжнього автора і композитора Романа Купчинського.

о. Йосип Чайковський
Голлівуд, Каліф.

В. Давиденко

І ЗНОВУ ВИННИЧЕНКО...

(Відповідь п. Г. Костюкові)

(1)

Минуло понад сім місяців після того, як з'явилась була в „Свободі" остання з трьох статтей В. Давиденка, присвячених уперше опублікованим романам В. Винниченка („Контроверзійний Винниченко", „Останній роман Винниченка" та „Поклади золота"), і от у канадських „Нових Днях", у двох числах з травня і червня 1973 р., надруковано статтю п. Г. Костюка під назвою „Як ми критикуємо? (Про деякі спроби критичного перегляду посмертних публікацій творів Володимира Винниченка)".

Щоправда, ще в 1971 році в „Сучасності" (ч. 131) п. Г. Костюк у своїй розвідці „Деякі проблеми вивчення В. Винниченка" зазначав: „Ми були і ще сьогодні є свідками, як у бажанні ,рознести' Винниченка об'єдналися (!): з одного боку офіційні партійні критики Радянської України, публіцисти з комуністичних ню-йоркських ,Українських Вістей', а з другого — публіцисти і критики українських націоналістів і гетьманців в еміґрації". Під цією сторінкою була нотка: „В. Давиденко — ,Контроверзійний Винниченко', ,Свобода', Джерзі Сіті, 10/IX 70, І.В. — ,Кому потрібний Винниченко?', ,Гомін України', Торонто, 28/XI 70. Та й багато інших у гетьманській газеті ,Батьківщина', ,Канадійському Фармері' тощо."

У цій розвідці, надрукованій в „Сучасності", п. Г. Костюк заявляє: *„Ми Винниченка не знаємо. І то майже в прямому розумінні цього слова.* Уся величезна й багатогранна творчість та громадська діяльність його, навіть на сьогодні — в 90-річчя від дня його народження і 20-річчя від дня смерти — в багатьох аспектах є для нас *загадкою, темною невідомістю."'*

Одначе, з предовгої статті, вміщеної в „Нових Днях", в якій виступає п. Г. Костюк на далеко не академічному рівні, виразно прозирає його глибоке переконання, що Винниченка він докладно перестудіював і, маючи в своїх руках його архів, хоче просвітити, повчити і присоромити „невігласів" на еміґрації, щоб обожнюваного ним автора не „розносили".

З видимою іронією п. Г. Костюк пише, що „творчість В. Винниченка, очевидячки, давня пристрасть і ,пасія' В. Давиденка. Це видно, твердить п. Г. Костюк, з кількох відступів (?) і зауваг, що просмикуються повз загально прокурорський офіційний тон його статтей".

І далі пише п. Г. Костюк, що „либонь у Ганноверському ДіПі таборі (не в Ганноверському таборі, а в Бльомбергу — В.Д.) року 1947-48 у в-ві ,Заграва' за редакцією В. Славка (що, як відомо, є alter ego пана В. Давиденка) вийшла збірка оповідань В. Винниченка ,Краса і сила'. Прошу пам'ятати, додає п. Г. Костюк, що то був час, коли Винниченко, хоч був ще живий, але тотально (?) забутий та іґнорований більшістю еміґрантів".

Винниченкознавець Г. Костюк повинен би знати, де саме вийшла по війні перша збірка оповідань Винниченка, а опріч того повинен би знати, що деякі оповідання „тотально забутого та іґнорованого" (слова, що з них перше виключає друге) Винниченка входили в підготовлену Відділом Освіти ЦПУЕ програму з літератури для таборових гімназій. І от ці оповідання В. Давиденко, як головний редактор кооперативного видавництва „Заграва", розшукав і скомпонував з них згадану вище книжку п.н. „Краса і сила". І „пасія" тут ні до чого, бо за редакцією і з передмовою В. Давиденка у в-ві „Заграва", в таборі Гайденав в англійській зоні Німеччини, вийшли ще збірки оповідань Г. Косинки, О. Слісаренка і М. Хвильового, збірка новель В. Стефаника, поезії М. Ситника та П. Кізка і низка інших книжок, зокрема шкільних підручників. Виходили там же таки тижневик „Луна" (пізніше „Наша Пошта") і місячник „Похід". А в Бльомбергу в тому ж видавництві, коли його туди перевезено, вийшли за редакцією В. Давиденка „Енеїда" І. Котляревського, оповідання Р. Кіплінґа „У селищі смерти" в перекладі українською мовою, українсько-еспанський словничок В. С-ка, історичний роман в двох частинах О. Павлова-Білозерського „Диявол поґноблений" та ін.

Голова Винниченківської Комісії УВАН у ЗСА п. Г. Костюк пригадує свою розмову з В. Давиденком у 1968 р., в якій цей останній, мовляв, „висловив глибоке занепокоєння, що досі архівні матеріяли, зокрема романи Винниченка, не опрацьовані й не опубліковані". Проте, пізніше вміщені в „Свободі" В. Давиденком статті про Винниченка п. Костюка „гірко розчарували". „Їм, — пише він, — забракло не тільки об'єктивности, але й елементарної солідарности (з ким солідарности, і якою то, цікава річ, буває неелементарна солідарність? - В.Д.), що зобов'язує кожного, хто береться за критичне чи публіцистичне перо".

В цьому місці п. Г. Костюк кривить душею. Во як же воно так — і „пасія", і В. Давиденко перший на еміґрації видав вибрані оповідання Винниченка, а потім оті його капосні статті, які п. Г. Костюка „гірко розчарували"? А загадка розгадується дуже просто: в романах, про які писав В. Давиденко, Винниченко вже зовсім не той, який викликав у молодих літах Давиденка „пасію", як з виразним перебільшенням підкреслює його суворий критик. І про це пише В. Давиденко в своїх статтях.

(Далі буде)

У Філядельфії заприсяжено нове Представництво В.О. УНРади на ЗСА

Осідок Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в ЗСА з Ню Йорку перенесено до Філядельфії, Па. під проводом нового голови письменника Володимира Біляєва. У зв'язку з цим в неділю 10-го червня ц. р. у Філядельфії заприсяжено новий склад Представництва В. О. УНРади в ЗСА. По Службі Божій в церкві св. Покрови о 12-ій год. дня відбувся молебень за Україну і український народ, який відправив о. Михайло Борисенко, настоятель Святопокровської парафії в присутності високих представників ДЦ УНРеспубліки та організацій. Опісля всі перейшли до недавно придбаної залі в будинку української православної церкви св. Покрови, де відбулося святочне заприсяження Представництва.

Акт заприсяження відкрив новойменований голова Представництва В. Біляїв, який запросив до почесної Президії віцепрезидента Української Народної Республіки в екзилі проф. д-ра Миколу Степаненка, який є теж головою Експозитури УНР на американському континенті з осідком у Детройті, голову Об'єднання Товариств Прихильників УНР на ЗСА інж І. Шабельського з Ню Йорку, члена УНРади д-ра Ст. Ріпецького, члена УНРади полк. П. Самойлова, члена В. О. дир. І. Крамаренка, голову Т-ва Прихильників У. НР у Філядельфії інж. П. Лимаренка і о. протопр. настостеля парафії М. Борисенка. Голова Представництва привітав на залі численних українських організацій від УНСоюзу, У.Робітничого Союзу, СУК „Провидіння", УККА, ОДВУ, СУА, ОбВУА, СВУР, УНДС, ОУРДП, ОДУМ та інших, — разом 116 осіб. Між присутніми був теж інж. Михайло Ромах відпоручника УНР на Кемден і околицю, а теж представники Товариств Прихильників УНР з Трентону, Рочестеру та інших місцевостей у ЗСА. Голова Представництва пояснив, що замість неприсутнього заступника голови Президії УНРади ред. І. Кедрина-Рудницького, який окремим листом з привітом оправдав свою неприсутність, присягу прийме член ВО дир. І. Крамаренко.

До присяги приступили голова Представництва ВО на ЗСА Володимир Віляїв і члени нового складу Представництва: Павло Лимаренко, Зосим Дончук, Микола Вайда, Іван Одежинський,, Іван Збанко і Юрій Нагорний.Пізніше прибув ген. Петро Самутін. Вони, піднісши праву руку повторили за І. Крамаренком слова присяги Україні. Цей акт заприсяження вірно служити УНР зробив велике враження і всі довготривалими оплесками та словами „Слава!" вітали новий склад Представництва ВО УНРади в ЗСА, подаючи заприсяженим членам Представництва руки з побажанням успіхів.

Святочне слово з приводу заприсяження Представництва, виголосив віцепрезидент УНРеспубл. в екзилі проф. д-р. Микола Степаненко, який підкреслив велику зміну варти з новими людьми, в новому осідку і в нових умовах. Він подякував за діяльність попередньому Представництву ВО УНР на ЗСА в Ню Йорку під проводом дир. І. Крамаренка і привітав нове Представництво на чолі з Володимиром Біляївим у Філядельфії. Другим промовляв новий голова, який знову подякувавши присутнім за їх чисельну участь, з'ясував значення і завдання Представництва В. О. УНРади в ЗСА з бажанням об'єднати та підтримати всі самостійницькі організації до боротьби за Самостійну Україну і сказав, що УНРада і ДЦ Унреспубліки в екзилі це — життєздатні, історичні та правні наслідники кол. уряду самостійної Української Народної Республіки в Києві, найбільш небажані чинники комуно-московського уряду СССР в Москві. Просив зрозуміння і підтримки не тільки українців у Філядельфії, але теж всього українського загалу у ЗСА. Опісля поінформував, що усних привітів з приводу заприсяження Представництва з огляду на час не буде, а просив, щоб всі вписалися до книжки, — опісля відбудеться гутірка при закусці. Після закриття присутні відспівали гимн „Ще не вмерла Україна".

Сьогодні діють в ЗСА: Об'єднання Товариств Прихильників УНР у ЗСА під проводом інж. І. Шабельського в Ню Йорку, Представництво Виконавчого Органу УНРади під проводом В. Біляїва у Філядельфії і Експозитура Державного Центру Української Народної Республіки на Американському Континенті з тереном діяльности в Північній і Південній Америці під проводом віцепрезидента УНР д-ра М. Степаненка в Детройті. Їхніми завданнями є популяризувати добре ім'я ДЦ УНРеспубліки в екзилі між усіма українцями за морем для об'єднаної боротьби проти комуно-московського режиму в Україні на основі і в дусі існуючої по Першій світовій війні самостійної Української Народної Республіки, щоб усунути Москвою наставлений „уряд" так зв. УССР в Києві і знову покликати туди уряд самостійної України. Оце завдання, діяльність і боротьбу повинен зрозуміти кожний здороводумаючий українець і спішити з моральною і матеріяльною допомогою ДЦ Української Народної Республіки в екзилі.

Микола Вайда
Прес.-рефер. Представництва

АМЕРИКАНЦІ І СПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЕННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Н. Дж. Просить дальших інформацій про події в Україні.

п. Петер Рос, Рочестер Н. Й. Жадає англомовної літератури про працю УККА в Америці.

п. М. Р. Сепп, Ню Йорк, Н. Й.: „Прошу переслати мені більше інформацій відносно вашої заяви в „Н. Й. Таймсі", бо я дуже зацікавлений цією справою..."

панна Карол Колман, Ню Лондон, Конн.: „Ваша заява в „Ню Йорк Таймсі" з 17 червня 1973 р. була ревеляційною. Прошу переслати мені додаткові інформації про ці події..."

панна Патріція Геннон, Арлінгтон, Вірдж.: „Прошу переслати мені інформації про діяльність Українського Конгресового Комітету..."

пані Даніел Р. Мінкарадж, Плімут, Миш.: „Ми прочитали з великим зацікавленням Вашу заяву в „Н. Й. Таймсі" і просимо надіслати нам дальші інформації про Вашу організацію..."

панна Мері Ковацець, Брик Тавн, Н. Дж., студентка гайскулу: „Я прочитала статтю в „Н. Й. Таймсі" про українців та їх трактування. Прошу Вас переслати мені додаткові інформації про Українців..."

панна Дебі Трент, Ошен Н. Дж., студентка: „Я маю тільки 16 років, але дуже хотіла б допомогти цій гуманній справі. Я можу висловити тільки мій щирий подив для Вашої Організації і того, що Ви хочете сказати нашому Президентові та цілому світові..."

пані Евелин Ойлька, Суферн, Н. Й., керівник інформаційного Центру при університеті: „За всі Ваші додаткові інформації для нашого центру ми будемо Вам щиро вдячні..."

п. Стан Франчик, Ситі Гол, Боффало, Н. Й., урядовець: „Я дуже зацікавлений Вашою організацією. Прошу також переслати список Ваших видань та журналів..."

панна Гелен Л. Ґай (Кінґ оф Прошія, Па.): „Я відкликуюся на Вашу заяву в „Н. Й. Таймсі" з 17 червня 1973 р. Тяжко її читати. Прошу повідомити мене, чим я можу допомогти для поліпшення положення українських інтелектуалів..."

панна Франка Яґелло, Гарфільд, Н. Дж.: „Я висловлюю повне признання за Ваш відважний та відвертий лист в „Н. Й. Таймсі". Як член академічної громади (я закінчила Роттгерс університет) я всеціло піддержую Ваше звернення до президента Ніксона, щоб він дав зрозуміти Брежнєву, що ми ненавидимо репресії та поневолення... Такі групи, як Ваша, конечно потрібні, бо вони домагаються, щоб основні права людини, її гідність і свобода були визнані і шановані... Як американка польського походження, я всеціло за збереження національних різниць, бо вони є абсолютно конечними для збагачення людства... Якщо знищені будуть національні окремішності, тоді постане загроза для зникнення національних культур... Дякую Вам, що Ви висловили багато думок, які кожний американець повинен висловлювати щодня..."

панна Лідія Коваль, Форест Гілс, Н. Й.: „Це вже найвищий час, щоб світ знав про злочинне вимордування 7-ми мільйонів українців... Ваша заява може почати давно очікувану кампанію за привернення справедливости для українців, які терпіли довгі роки під різними тираніями. Цьому мусить прийти кінець... Прошу повідомити мене, як я можу Вам помогти у Вашій дійсно похвальній діяльності..."

панна Делла Мур, Матапойсет, Масс.: „Я хочу одержати більше інформацій про русифікацію України та інші аспекти російської політики. Я молода людина, яка буде цього літа в СССР, тому я хочу знати більше, як те, що мені дозволять бачити..."

пані Джоанна де Мартіно, Мінеола, Н. Й.: „Я прошу Бога, щоб ця зустріч із совєтським провідником принесла щось позитивне... Прошу надсилати мені дальші інформації про події в Україні..."

п. У. Ц. Л. Геніґ, Парлі Па. „Ваша односторінкова заява в „Н. Й. Таймсі" справила на мене велике враження. Прошу надсилати мені дальші інформації, бо я дуже зацікавлений в тому, що діється там..."

п. Майк Савчук, Ню Йорк, Н. Й.: „У зв'язку з появою Вашої статті в „Н. Й. Таймсі" прошу прислати мені додаткові інформації про цілі і діяльність Вашої організації..."

п. Джеррі Кресс, Вінніпеґ, Канада: „Ваша заява розкрила мені очі на багато речей, пра які я не знав. Прошу переслати мені все, що маєте про Україну..."

Інші запити листом чи телефоном приблизно такого самого змісту. Зацікавлені тим, що діється в Україні, відвідали УККА панство Мазепи (Константин і Флоренція), третя ґенерація українців в Америці, які жили цілковито ізольованими від українського життя, а тепер відчули потребу „знайти своїх братів".

Рон Зіглер, пресовий секретар президента Ніксона, у відповідь на переслану УККА копію „Відкритого листа до Американського Народу", відповів: „На припоручення Президента, я складаю щиру подяку за листа з 29 червня 1973 р. Ми Вам вдячні, що Ви звернули увагу Президента на статтю, що появилася в „Н. Й. Таймсі" 17 червня 1973 р., і на положення, в якому перебувають українські культурні діячі. Я цілком певно передам Ваше прохання до відповідного Бюра в Білому Домі..." Подібний лист прийшов також від секретаря д-ра Генрі Кіссінджера, голови Крайової Ради Безпеки.

Майже вся українська преса у вільному світі передрукувала в цілості або частинно „Відвертого листа до Американського Народу".

На домагання всіх згаданих вище осіб Канцелярія УККА вислала англомовні книжки і брошури, примірники „Українського Квартальника", як теж копії меморіялів УККА та спеціяльного листа з подякою за моральну і матеріяльну підтримку діяльности УККА.

В Джерзі Ситі помер св. п. Іван Мисило

Джерзі Ситі. — Минулої неділі, 5-го серпня, в одному із шпиталів в Нюарку помер на 64-му році життя місцевий громадянин, від свого го приїзду з Польщі до Америки в 1963-му році член УНСоюзу, св. п. Іван Мисило, осиротивши дружину Теклю, синів Степана і Богдана та дочку Христю. Панахида в похоронному заведенні Івана Ковальчика в середу, 8-го серпня о год. 7-ій вечора, а похорон в четвер, 9-го серпня о год. 8:30 з похоронного заведення до церкви св. Петра і Павла в Джерзі Ситі й опісля на український православний цвинтар в Бавнд Бруку.

Св. п. Іван Мисило

Помер Кароль Розмарек — довголітній президент Конґресу Американської Польонії

Чикаґо,Ілл. — В неділю 5 серпня ц.р., у місцевому шпиталі помер на 76-ому році життя провідний польський діяч у ЗСА, довголітній президент Польського Національного Об'єднання (Зєдночення Народовеґо) і Конґресу Американської Польонії адвокат Кароль Розмарек. Очолювані ним організації репрезентували яких шість мільйонів американців польського походження. Покійний Кароль Розмарек був випускником Гарвардської Школи Права, в 1935-1937 роках займав становище ґенерального прокуратора Пенсильвенії і в 1944 році був делеґатом від Іллиной на Демократичну Крайову Конвенцію. Залишив дружину Ванду, дві доньки і 10 внуків. Народжений 25 липня 1897 року у Вілкіс-Беррі в Пенсильвенії, в родині польських іміґрантів, Кароль Розмарек брав активну участь в польському громадському житті вже з 1917 року, як член Польського Національного Об'єднання, став його президентом з 1939 року і з 1944 року протягом 24 років був президентом Конґресу Американської Польонії. У своїй діяльності обстоював завжди принцип польської незалежности, не визнавав встановленого у Польщі комуністичного режиму і був проти будь-яких контактів з представниками комуністичної Варшави.

АРҐЕНТИНА ДАЄ КУБІ 200 МІЛЬЙОНІВ КРЕДИТУ

Буенос Айрес. — Теперішній Арґентинський уряд, що його очолює тимчасово — до вибору Хуана Перона на президента Арґентини — ставленик переністів Рауль Лястірі, подав до відома, що Арґентина уділить Кубі 200 мільйонів долярів у кредитах на закупно вантажних авт, тракторів і сільськогосподарських машин. Рішення уділити комуністичній Кубі Фіделя Кастра ці кредити було прийняте арґентинським урядом у відповідь на виступ американського шарже д'аффер Макса В. Кребса із критикою арґентинських інвестицій в чужоземну економіку і для підкреслення „незалежности в діях" переністського уряду.

З болючим жалем повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що 10-го липня 1973 р., упокоїлася в Бозі,
наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п.
АННА БОНК
уроджена СЕРЕДЮК

Покійна народилась в с. Шляхтенці, пов. Тернопіль, Україна.

ПОХОРОН відбувся 14-го липня 1973 р., з церкви св. Петра і Павла в Вілкс-Бері, Па., на парафіяльнім цвинтарі у Плейнз, Па.

В глибокому смутку:
муж — ПАВЛО
дочки: Сестра М. ХРИСТОФОРА, ЧСВВ
Сестра М. СИЛЬВЕСТРА, ЧСВВ
ТЕКЛЯ БОНК
АННА ЛЕГЕЙЗА з чоловіком ІВАНОМ і дітьми
син — ПЕТРО з дружиною АГНЕТОЮ і дітьми
сестра — АНАСТАЗІЯ ОВИСТУН з родиною в Україні

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями та Односельчанами,
що в п'ятницю, 27-го липня 1973 р., прийнявши
Найсвятіші Тайни, упокоївся в Бозі в Nutley, N.J.,
після короткої недуги

бл. п. о. ЯРОСЛАВ ПАСІЧИНСЬКИЙ

Покійний народився 13 січня 1883 р. в Задільську, повіт Турка. Рукоположений єпископом Чеховичем в Перемишлі 1909 р.

Протягом свойого життя Покійний був парохом у Горуцку, Волі Коблинській та Грімні, Україна. В Австрії був духовим опікуном хворих та в'язнів у місті Іннсбрук та околиці. Останні роки своєї душпастирської праці провів як капелян у домі Сестер Служебниць у Філядельфії.

ЄРЕЙСЬКИЙ ПАРАСТАС був відправлений у понеділок, 30-го липня ц. р. о год. 8-ій веч. в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ були відправлені у вівторок, 31-го липня 1973 р. в тій же церкві о год. 9:30 рано. Після Служби Божої Тлінні Останки були перевезені на цвинтар "Gate of Heaven", Hanover, N.J. на місце Вічного Спочинку.

В глибокому смутку:
син — ЛЕВ, в Англії
дочка — ГАЛЯ з родиною, у Польщі
син — ВОЛОДИМИР з родиною
син — ІСИДОР з дружиною
дочка — ІРЕНА з родиною, у Польщі
син — БОГДАН з родиною
та близька й дальша Родина в Америці, Европі та Австралії

З кол. Дивізійниками, усіми кол. Вояками і Громадянством
ділимося сумною вісткою, що 27-го липня 1973 р. в Лондоні, Англія,
помер несподівано
наш Незабутній Побратим по Зброї

св. п.
МИХАЙЛО БІЛИЙ-КАРПИНЕЦЬ

кол. сотник Першої Української Дивізії УНА, учасник Визвольної Боротьби України.

Похорон відбувся 3-го серпня ц. р. на цвинтарі Gunnsbury Cemetery в Лондоні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленій Родині Покійного та ОбВУА в Англії, передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

КРАЙОВА УПРАВА
БРАТСТВА КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УД УНА в ЗСА

В глибокому смутку повідомляємо Членів Спілки Визволення України і Українське Громадянство,
що дня 15-го липня 1973 року, на 65-му році життя помер у Німеччині

Д-Р ВОЛОДИМИР К. НАДДНІПРЯНЕЦЬ

заступник голови Президії Світової Ради СВУ; близький родич Акад. Сергія Єфремова; безкомпромісовий самостійник, визначний публіцист і літературний критик; непримиренний ворог московського імперіялізму та всякої форми комунізму.

Горем прибитій дружині Покійного Наталії П. Павлушковій, почесній голові СВУ, висловлюємо наше глибоке співчуття.

Хай чужа й ворожа земля, невтомному Українському Патріотові буде легкою!

ПРЕЗИДІЯ СВІТОВОЇ РАДИ СВУ
ГОЛОВНА УПРАВА СВУ

Поява молодої мистецької сили в Денвері

Молоденька українська піяністка, панна Христя, дочка мґра Ростислава й Лідії Кузьмич в Денвері, Кольорадо, (усі члени УНСоюзу), — вправді ще не знана для нашого ширшого загалу, але перед нею вже всміхається повне надій та успіхів майбутнє, в ділянці музичного мистецтва.

Уже як студентка кляси фортепіяна почала здобувати собі ім'я й признання серед американських музичних кіл, що добачаючи в ній не тільки талант, але й бажання йти до вершин, спонукували і заохочували її до дальшої праці над собою.

Від п'ятого року життя панна Христя почала промощувати собі шлях у царину муз і її осягнула завдяки своїй наполегливій праці, піклуванню батьків та добрій школі з визначними педагогами й професорами музично-теоретичних знань та піяністичної гри. Ще два роки бракує її до завершення її студій у коледжі та одержання диплому, але вже по майже 15-ти літах фортепіянової гри, вона показалася зовсім дозрілою, під оглядом техніки, музичного виразу, розуміння психології творів та взагалі музичного світогляду.

Музичну освіту й удосконалення в піяністичній грі дали її найбільше такі школи, як: Підготовча Музична Школа при Денверськім університеті, опісля: музичний факультет при Колорадо Спрінґ університеті, з визначним педагогом-піяністом д-ром Леонардом, (колишнім деканом музичного факультету при університеті у Відні), музичний факультет Індіяна університету в Блумінґтоні, з проф. Граффом, а тепер з проф. Альберто Раєрс, світової слави піяністом з Уруґваю. Панна Христя в останніх двох роках відбула два літні курси в т. зв. Мюзик Кемп у Естес Парку, (біля Бовлдеру — недалеко Денверу), що його веде знана в американськім світі Елизабет Герод, анґажуючи до цієї школи кращих музикологів та піяністів з різних університетів. І це теж мало чималий вплив на виховання й досвід нашої піяністки.

Маючи випрацьований й широкий репертуар з творів більших композиторів, з різних періодів і стилів, — хоч іще в тракті студій, однак дала себе, прямо з власної потреби, вперше почути на своїм реситалі, що відбувся 17-го червня цього року під спонзорством Т-ва Український Історик — Відділу в Денвері, що його очолює д-р Богдан Винар, (брат д-ра Любомира, основника, редактора й видавця журналу цього Товариства).

В програму її реситалю лягли такі твори, як як: „Патетична соната", оп. 13 — Бетговена; „Соната", оп. 22 — Шумана; Етюд „Ун Соспіро" — Ліста; „Павана" (померлому немовляті) — Равеля; „Літній вечір" — Ігоря Шамо. „Прелюд", оп. 23, ч. 5 — Рахманінова. На бажання публіки Христя Кузьмич додала ще дві точки, а саме: Шумана — Варум?" і 4-ий „Полонез" — Шопена.

З поданої вище програми видно, що піяністка чимало заавансована, для якої не існували проблеми технічного й музикального вислову. Хоча стилі творів мінялися, то однак видно було в неї їхнє зрозуміння. Характеристичною рисою в її грі проявлявся мужеський динамізм і технічна сила, що виділо особливіше в драматичних моментах творів Бетговена й Шумана, хоч у моментах ліричних виявляла жіночу ніжність, м'якість, вдумливість, як теж і мальовничість почувань, напр. у „Адажіо кантабіле" — Бетговена, в „Андантіно" — Шумана і т. п. Темпа були дотримувані по задумам авторів, але підкреслювані й керовані власними вичуваннями. Музика в неї плила природно, сприймаючо й зрозуміло, з досконалим балянсом обидвох рук, гнучких і невтомних, що поборювали всі технічні складності й видобували чар у мелодійних частинах і зворотах. В її грі бачиться певність і розмах, а що найважливіше, психологічний підхід до твору, що так наглядно вичувалося в імпресіонізмі Равеля з його етеричним настроєм, чи теж у Шамо в його легкій так симпатичній і сприємливій для вуха з динамічною однак наснагою, а особливо в Шопена з поетично-меланхолійною атмосферою, прозорою в гармоніці, ніжною в мелодиці, з питомим йому ритмом, мелізматикою та драматично - зворушливими контрастами. Отже в усіх засобах техніки й виразу показалася наша піяністка зовсім дозрілою, що ми з подивом стверджували на підставі прослуханого й пережитого.

Це дійсно відрадне явище для нас усіх, а саме, коли візьметься під увагу сучасні наші еміґраційні обставини, наше життя далеко від Рідного Краю й життя тут, хоч у добробуті, але з різними проблемами в вихованні нашої молоді в зближеному до нас дусі й взагалі в духових заінтересуваннях, — то такі відрадні явища, як вийняткові успіхи нашої молоді в ділянках науки, мистецтва й вищої культури, нас радують і збуджують подив та признання.

У Денвері, дарма, що на сповид мала українська громада, але вона живе своєрідним життям і старається на кожному кроці проявити себе, хоч у вужчих рамцях, але своїм рідним і культурним життям, де теж батьки прикладають не менше, як де інде великих старань у вихованні доросту, щоб вивести його в люди, а й зробити його, бодай у вийнятках, визначними у цій чи іншій ділянці.

Мирон Федорів

УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО В ҐЛЕН СПЕЙ

Великим гріхом, що його нині ніяк не змазати, залишиться в історії української діяспори брак передбачливости у наших „батьків народу" з доби втікацьких таборувань, післявоєнного старту в різні країни майбутніх поселень. Позбавлена передбачливого проводу українська втікацька маса розбрелася хто куди, на різні континенти у різні країни, а в різних країнах у різні міста, містечка і села. Не мавши плянованого спрямування, з врахуванням національної рації, маса кермувалася тільки прожитковими мотивами у виборі місць свого осідку. У висліді того, поповнювала в своїй дезінформації, часто-густо, фатальні помилки, що з роками помстилися на ній самій і на її дітях.

Зі становища національної рації, фатальна помилка була в тому, що втікачів, розгублених в суперечних інформаціях про благодаті, що їх чекають в: Уруґваї, Арґентині, Австралії, Бразилії, ЗСА чи Канаді, не спрямовано в одну країну і не доведено їх до компактного заселення якогось одного стейту, напр. ЗСА чи Канади. Тим чином велетенська маса загубила у високих відсотках свій політичний, громадський і культуротворчий потенціял і піддала своїм розпорошенням молодші покоління приспішеній денаціоналізації, а також можливості успішного діяння в користь поневоленої Батьківщини.

Такі шкодування за втраченим не лиш мої. Нераз я зустрічався з ними у нашій пресі. Коли їх оце повторюю, то лиш тому, що вони, мимохіть, виринули у мене з відвідинами „українського села" в Ґлен Спей. Власне в часі моїх відвідин 7-го липня ц. р. в Ґлен Спей, відбувалися там збори місцевих „селян" з метою зорганізувати адміністраційну одиницю для захисту їх від високих податків, для наладнання пішоходів при маґістралі оселі, її освітлення вуличними ліхтарнями і т. д. Створення також житлового, зорганізованого згустка українських громадян крім побутових удогіднень, дає йому навіть певні політичні можливості.

Ґлен Спей, гірська місцевість у віддалі приблизно сто миль від Ню Йорку. Тут чудове повітря, добра вода, гарні краєвиди, схожість до нашого Підкарпаття. Більшість ґленспейських „селян", це літники з Ню Йорку, Філядельфії і околиць, які мали змогу поставити собі більше чи менше вибагливі віллі. Частина їх це постійні мешканці, здебільша пенсіонери.

Оселя постала в 1956 р. Сьогодні на її території 280 парцель, 130 домів і стільки ж родин у літньому сезоні.

Осередок майбутнього села це величава католицька дерев'яна церква, на просторому майдані в стилі наших карпатських побудов, височенька могила висипана в пошану пам'яті Борців за волю України, обладнана за проєктом інж. І. Жуковського, вивершена комбатантським хрестом, а трохи осторонь площа зі заложеними фундаментами під православну церкву. Перша вулиця центру названа іменем, як і слід, Тараса Шевченка.

Увагу всіх проїжджих маґістралею оселі, туристів, відвідувачів здалеку, заполонює гордо і пишно виструнчена в небо церква св. Володимира, проєкту архітекта Аполінарія Осадци. Це — мистецький твір, який стоїть, безумовно, в ряді кращих культурних надбань нашої діяспори.

В загальному, говорячи про стиль цієї споруди, належить ствердити, що вирішив її архітект в межах тридільности і одноверхости, синтезуючи в якійсь мірі прикметності гуцульської, лемківської та бойківської церковної архітектури. Тому й назвав я її стиль, узагальнюючи, карпатським. Проте таке синтезування тільки часткове, більше споминне, бо по суті основною характеристикою споруди є інвенція архітекта, який впровадив непрактиковані досі в нашому церковному дерев'яному будівництві конструкційні новизни, помітні головно в спостеріганні храму знутра. Тут так і кидається ввічі дванадцять граційно вигнутих арок, які виструнчують нутро і ведуть погляд вгору, до копули. Вони конструкційно дозволили архітектові сперти тягар копули не на стіни, як було досі в традиційному будівництві, тільки безпосередньо на підставі споруди. У висліді, така розв'язка, дозволила архітектові досягти такої місткости, якої ніколи не досягали наші народні будівничі: церква вміщає около 350 осіб.

Замітне в церкві є й те, що її рухоме устаткування включно з розкішним павуком, а також численні конструкційні деталі, як ось лук над святилищем та різьблені іконостас за орнаментаційними проєктами самого архітекта, видержані ним в дусі української дерев'яної орнаментики.

Запрестольну ікону і образи до іконостасу виконав мистець Петро Холодний.

Гідна відзначення є жертвенність інж. Осадци. Всі роботи проєктування церкви та орнаментування, виконав він безкоштовно.

Рядом з церквою виростає проєктована інж. Осадцою дзвіниця, на якій буде завішений столітній дзвін вагою в 3.000 фунтів.

Будівничим церкви і дзвіниці є Юрій Костів. Виконавцем орнаментації різьбар Станислав Кіра, майстер високих кваліфікацій. Любов до свого діла він виводить зі свого походження, бо він же бойко.

Церковний будівельний комітет очолив рухливий і відданий справі, відомий лікар-психіятр д-р Євген Грабарчук, що був щедрим жертводавцем на будову храму. Сьогодні він свою активність переливає на організацію українського села, можливо першого того роду згустка українського громадянства на американській землі, з амбіціями осягнути завершеність замкнутої національної громади.

Спостерігаючи отак гідні звеличання зусилля і осяги нашої ґленспейської громадки, її розумного і жертвенного активу, питаєшся себе: чого би то можна було досягти, як би такі конструктивні амбіції зрушували не дві сотні, тільки сотні і сотні тисяч українців у скупченні?!

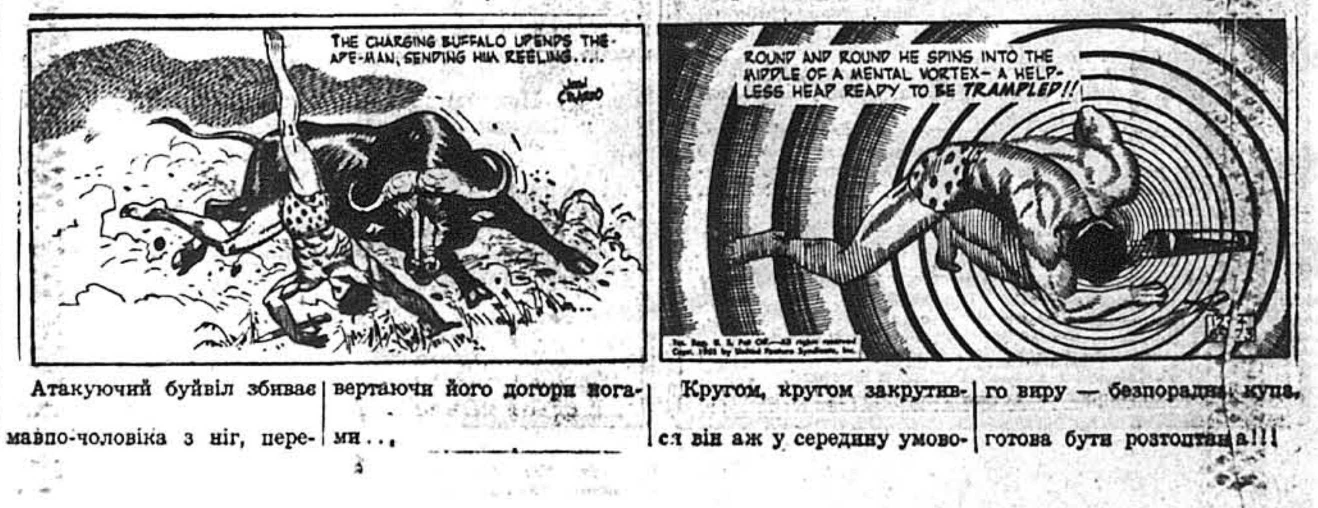
Ех, непростимі гріхи минулого!

В. Ласовський

На летовищі в Атенах терористи вбили 3 особи і поранили 55

Атени, Греція. — Два чоловіки, ідентифіковані поліцією, як члени палестинської терористичної групи „Чорний Вересень", провели в неділю 5 серпня ц. р. масакру зібраних в почекальні місцевого летовища людей, вбиваючи три особи і пораньюючи 55 осіб. Терористи кидали ґранати і стріляли з ручних кулеметів. Після стріляниии вони схопили 35 осіб і тримали їх, як закладників, в час започаткованих з ними грецькою поліцією переговорів, у висліді яких обидва терористи піддалися. В час переведеної масакри, на летовищі були готові до відлету два літаки — один до Тель Авіву, другий до Ню Йорку. Перший із цих літаків — до Тель Авіву — був уже завантажений і готовий до відлету. Другий літак — до Ню Йорку —, був запізнений на одну годину і пасажири були зібрані в почекальні, відпочиваючи і купуючи різні речі. Терористи, мабуть, помилилися щодо літаків і замість на пасажирів ізраїльського літака, провели напад на пасажирів американського літака. В почекальні було зібраних 1 500 осіб, в тому числі здебільшого американці. Вістка про нову масакру викликала занепокоєння в Ізраїлі і побоювання нового нападу терористів, в наслідок чого загострено запобіжні заходи на летовищі в Тель Авіві. У зв'язку з цією масакрою, пресова палестинська агенція повідомила з Бейруту, що командування палестинського партизанського руху, в тому числі й „Чорний Вересень", не було причетним до цього терористичного нападу і не несе ніякої відповідальности за нього.

ТАРЗАН, Ч. 6973. Тарзан непритомніє

Атакуючий буйвіл збиває мавпо-чоловіка з ніг, перевертаючи його догори ногами...

Кругом, кругом закрутився він аж у середину умового виру — безпорадна купа, готова бути розтоптана!!!